

8. ŠVP PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové).

Formy a obsah

Školní družina organizuje pravidelnou činnost oddělení a zájmových útvarů, pořádá příležitostné akce a v průběhu dne nabízí spontánní aktivity. Družina umožňuje žákům i odpočinek.

Délka a časový plán vzdělávání

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu deseti měsíců v běžném školním roce.

V době vedlejších prázdnin je po dohodě se zřizovatelem její provoz přerušen.

Hlavním posláním družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreaci žáků, částečně také dohledu nad žáky. Ve školní družině vybírají vychovatelky z nabízených aktivit a akcí adekvátní činnosti pro jejich vlastní oddělení. Systém práce je založený na dobrovolnosti a zájmovosti. Rozvíjí a posilují kompetence, které rozvíjí již školní výuka. Pro jednotlivé náměty se počítá s průběžným působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z týdenní (pravidelné) skladby zaměstnání a s příležitostnými akcemi.

6.00 - 8.00	Ranní družina
11.40 – 12.45	Individuální činnost, stolní hry
12.45 – 13.30	Příprava na oběd, oběd
13.30 – 14.30	Vycházka do lesa, hry na hřišti
14.30 – 16. 00	Zájmové kroužky
16.00- 16:30	Příprava na vyučování, didaktické hry

Podmínky přijímání uchazečů

Školní družina je určena především pro žáky 1. stupně (1. – 5. třída). V odůvodněných případech může být do ŠD zařazen i žák 2. st. ZŠ. Při přijímání mají přednost žáci nižších ročníků. O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Jednotlivá oddělení se naplňují do počtu 30 žáků .

Náplň práce ŠD tvoří:

Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru. Zahrnujeme do nich práci vlastních zájmových útvarů, které družina nabízí.

Příležitostné akce – nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to např. besídky, slavnosti, víkendové akce. Tyto akce připravují zpravidla všechna oddělení družiny a někdy jsou určeny i rodičům.

Spontánní aktivity – zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranního pobytu žáků.

Odpočinkové činnosti – poslechové činnosti, individuální hry, aktivní odpočinek jako jsou př. závodivé hry při pobytu venku, vycházkách v lese nebo zájmové činnosti.

Příprava na vyučování – didaktické hry, tematické vycházky.

Podmínky pro příchody a odchody žáků jsou uvedeny v Řádu školní družiny, který je součástí Směrnic školy.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání respektujeme individuální potřeby všech žáků a vytváříme přiměřené prostředí pro jejich všestranný rozvoj.

Podle potřeby spolupracujeme s rodiči a třídními učiteli daného žáka. V případě nutnosti s odbornými pracovišti.

Při výběru činností, motivování žáků a jejich hodnocení bereme ohled na integraci žáků se zdravotním postižením a znevýhodněním a se sociálním znevýhodněním.

Žákům talentovaným nabízíme doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmů.

Materiální podmínky

Školní družina má k dispozici prostory v přízemí budovy pro I. stupeň. Jsou zde místnosti s herními koutky, odpočinkové i pracovní zóny, keramické dílny. Prostory jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, časopisy, příruční knihovnou, sportovním náčiním. Pro zájmové činnosti využívá družina školní tělocvičnu, keramickou dílnu, počítačovou učebnu. Pro pobyt venku má k dispozici areál školy, na vycházky chodí žáci do přílehlého okolí. Pedagogičtí pracovníci sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné činnosti.

Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťuje pět plně kvalifikovaných vychovatelek, které se specializují na výtvarné činnosti, práci v keramické dílně a počítačové učebně.

Odborné zaměření si budou dále prohlubovat v akreditovaných kurzech i samostudiem.

Ekonomické podmínky

Žáci platí 1.000 Kč za pololetí, z čehož se část odvádí na provoz ŠD a část se použije na nákup pomůcek a materiálu do ŠD.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Volíme vhodnou strukturu režimu žáků v družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání. Žákům je zajištěn vhodný stravovací a pitný režim. Snažíme se ochránit žáky před úrazy. Máme dostupné prostředky první pomoci.

Vychovatelky ze školní družiny navazují ve své činnosti na ŠVP a konkrétně na tematický celek pro I. stupeň Člověk a jeho svět. Pro jednotlivé náměty využívají osvědčené a vyzkoušené typy her, besedy, vycházky, výtvarné činnosti, soutěže apod.

Rozvíjené klíčové kompetence:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a interpersonální
5. kompetence občanské
6. kompetence k trávení volného času

Schéma tabulek:

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
-----------------	---	----------------------------

1. Místo, kde žijeme**Náš domov**

U nás doma	Vyprávíme si o životě naší rodiny	3, 4, 5
Náš dům	Stavíme si ideální dům, v němž bychom chtěli v budoucnu bydlet.	2, 4, 5
	Zařizujeme si náš pokoj – nábytek a další vybavení vystřihujeme z barevných papírů, sestavujeme různé varianty a celek dokreslujeme	2, 3, 4, 6

Škola

Naše škola není bludiště	Pátráme, co skrývají odborné pracovny a kabinety naší školy.	1, 4
	Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje.	1, 3
	Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, a co bychom rádi změnili – píšeme reportáž o naší škole a ilustrujeme ji.	1, 6
	Zdobíme školní družiny.	1, 6
Cesta do školy	Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty každého	1, 2, 4

	<p>z nás do školy. Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí – procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam. Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů. Vyrábíme si dopravní značky. Na dopravním hřišti si hrajeme na policisty, chodce, cyklisty. Orientujeme se v mapě, hledáme v internetové fotomapě (najdeme náš dům, školu)</p>	<p>1, 2, 6 1, 5, 6 2, 5 2, 3, 5 2, 4</p>
Chodec a cyklista	<p>Vyrábíme dopravní pexesa. Soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy</p>	<p>2, 3, 4 1, 2, 6</p>

Naše obec, naše město

Obec, v níž žijeme	<p>Kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme. Kreslíme mapa a místa, kam chodíme na procházku. Vyrábíme ozdobné předměty, kterými zdobíme družinu.</p>	<p>1, 3, 4 2, 5, 6 1, 2, 4</p>
Jak žijeme	<p>Povídáme si o tom, kde pracují a co dělají policisté, hasiči, knihovnice, prodavači.... Kreslíme, čím bychom chtěli být</p>	<p>1, 2, 6 1, 3</p>
Naši pomocníci	Nakupujeme a prodáváme	2, 3, 4
Ztráty a nálezy	<p>Zamýšlíme se, co bychom učinili, kdybychom našli malého kamaráda, který se ztratil. Předcházíme nepříjemné situaci, že bychom zabloudili – orientační body.</p>	<p>2, 3,5 5, 6</p>
Ochránci pořádku	Besedujeme o práci příslušníků policie a o porušování zákona (alkohol, drogy, krádeže apod.)	1, 4
Cesta do knihovny	<p>Jdeme navštívit knihovnu. Besedujeme o naší nejoblíbenější knize. Čteme pověsti a příběhy z našeho regionu. Vyrábíme obal na knihu a obalujeme ji. Tvoříme záložku do knihy. Vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi.</p>	<p>3, 5, 6 3, 5 1, 6 1, 6 1, 3, 5</p>

Za humny

Výlety do blízkého okolí	Stavíme krajinu písku, kamínků, větviček apod.	2,3,5
Cestovní abeceda	Soutěžíme, kdo zná více slov od určitých písmen (jméno města, hradu, rostliny,	1,2

	zvířete...) Zajímáme se o vlajky států, které si zapíšeme podle abecedy, a kreslíme je.	
--	---	--

Tradice našeho města, obce

Jak bylo dříve – naše historie	Čteme si, posloucháme pověsti našeho regionu. Besedujeme o historii města. Ilustrujeme přečtené pohádky nebo pověsti, např. v komiksové podobě. Besedujeme se staršími občany o rozdílech mezi životem dnes a dříve Kreslíme znak města, obce, povídáme si o jeho historii.	1,3 1,6 1,3 1,5,6
Masopust	Vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky. Vyrábíme si masopustní masky. Pořádáme dětský karneval v tělocvičně.	1,3,4 1,2,6 1,2,6
Vítáme jaro	Besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara, čteme úryvky z knížek, v nichž se o nich vypráví. Vyrábíme tradiční předměty z proutí, ze slámy, z odstřížků látek, z papíru..	1,3,6 1,2,6
Tradiční místní slavnost (poutě, dožínky apod.)	Vyprávíme si o našich místních slavnostech a zvycích	3,4,5,6

2. Lidé kolem nás

Rodina

Vizitka naší rodiny	Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme	3,4
Nezapomínáme na naše sestřence, bratrance, strýce a tety	Povídáme si o naší širší rodině. Vzpomínáme na větší setkání našich příbuzných. Jak se nazývají příbuzní naší rodiny	3,4 3,4,6 3,4,6
Den matek	Vyrábíme dárky pro radost maminkám	3,4,6
Co vyprávěly peníze	Besedujeme o tom, co je to plýtvání (jídlem, penězi, energií), ptáme se, jak můžeme šetřit. Vyrábíme (kreslíme, vystřihujeme) si své peníze (s motivy oblíbených zvířat, rostlin..) Hrajeme si na prodávající a kupující (využíváme kouzelná slovíčka prosím-děkuji) zkoušíme reklamovat výrobek.	4,5 2,6 1,3,6

Kamarádi

Mí kamarádi	Kreslíme portréty našich vrstevníků a vysvětlujeme, proč jsou našimi kamarády.	3,4 1,3,5
-------------	--	--------------

	Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáváme se po hlase nebo po hmatu)	
Učíme se toleranci a pořádku	Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci	2,5,6
Nejsme všichni stejní, cvičíme naše smysly	Představujeme si pocity nevidomého člověka (máme zavázané oči a ostatní nás navigují, kudy máme jít, hádáme, odkud se ozývá zvuk. Cvičíme hmat (poslepu určujeme předměty, které jsme předtím vložili do krabice). Orientujeme se v prostoru – zkusíme na hřišti dojít poslepu k cíli.	3,4,5 2,3,4 2,4,5
Všude žijí lidé	Povídáme si o národních jídlech typických pro určité země, určujeme, odkud k nám asi bylo dovezeno exotické ovoce, pokusíme se připravit jednoduché cizokrajné jídlo.	1,2,6

Svátky a oslavy

Čas adventní	Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby. Společně vyrábíme adventní věnec, každý týden posedíme u zapálené svíčky. Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly, Lucky	2,3 3,4,5 3,4
Kouzelný čas Vánoc	Vyprávíme o vánočních zvycích, které dodržujeme v rodině. Na vycházkách pozorujeme výzdobu ulic. Vyrábíme ozdoby z papíru, slámy, šišek. Třídu si zdobíme vánočními motivy.	1,3 3,4 1,2,6 6
Kouzelný čas Vánoc	Vyrábíme přáníčka k vánocům a jmenovky k dárkům	4,6
Velikonoce	Čteme si o národních a místních zvycích spojených s jarem. Malujeme a zdobíme kraslice. Zdobíme třídu symboly Velikonoc.	1,3 1,6 5,6
Náš den “D“	Povídáme si o významu Dne dětí. Připravujeme vystoupení na oslavu Dne dětí	1,2,3 3,6

Jak se správně chovat

Známe kouzelná slovíčka	Besedujeme o kouzelných slovech (děkuji, prosím, omlouvám se) a jejich	1,2,3
-------------------------	--	-------

	významu. Hrajeme si a učíme se správně zdravit, podat ruku, požádat o něco, poděkovat za zasláné informace.	3,4
Návštěva divadla, koncertu	Hrajeme scénky: Přicházíme do divadla, opozdili jsme se, kdy tleskat....	1,2
Jdeme na výstavu	Připomeneme si, jak se máme chovat.	3,5,6
Cestou necestou	Na příkladech si ukazujeme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, silnici, hovoříme o následcích dopravní nekázně. Na vycházkách zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech.	1,2,3,4,5 1,2,3,4,5,6
Řekni to i beze slov	Pantomimicky předvádíme povolní, sporty, pocity.	2,3,5,6
V naší jídelně	Při stolování dodržujeme základní hygienické návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu. Dodržování zásad správného stolování procvičujeme denně ve školní jídelně	2,5 1,3

3. Lidé a čas

Náš denní režim

Co vše stihneme během dne	Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu. Kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme nejvíce času, co musíme dělat každodenně. Nad kresbami besedujeme.	1,2,3,6 1,5,6
Jak jsme prožili včerejší den	Besedujeme, malujeme, co jsme zažili, navrhujeme jiný program na víkend	2,3,4,5,6
Náš kalendář	Opakovaně si připomínáme, co se nám líbilo v přírodě, kreslíme obrázky s těmito motivy	1,6
Kdy se nejlépe připravíme do školy	Využíváme hry, při níž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost, tvořivé myšlení. Využíváme počítač pro získávání informací, pracujeme s didaktickými hrami.	1,3 1,5

Jak se mění věci, budovy, obec

Kronika školy-družiny	Besedujeme s nejstarším učitelem školy o životě školy v minulosti. Prohlížíme si kroniku školy, zjišťujeme, kdo ji v minulosti vedl	3,5 2,3
Jak pomáhaly děti dříve doma, jak dnes	Povídáme si o tom, jak pomáháme doma. Píšeme na toto téma.	3,4,6
Malý pomocník	Besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, spotřebiče). Kreslíme moderní spotřebiče a navrhujeme některé pomocníky pro budoucnost.	1,3 4,6
Lidé a minulost	Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy. Hrajeme scénky z pohádek.	1,2,3,4,6
Jak se bydlelo	Pokusíme se namalovat oprýskané šedivé město a potom totéž jako pravené a barevné	2,5

4. Rozmanitost přírody

Příroda okolo nás – rostliny, živočichové

Jak se mění "náš" strom	Kreslíme určitý strom (krajinu, květiny) v jednotlivých ročních obdobích. Pomocí obrázků porovnáváme, jak se v jednotlivých ročních obdobích příroda mění. Využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže.	2,6 1,6 1,2,3
Stavíme z přírodnin	Při vycházkách do lesa či parku upevňujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody a zhotovujeme z nich drobné šperky. Stavíme objekty ze shromážděných přírodnin. Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti.	3,5,6 2,5,6 1,2,6
Město v lese	Na vycházkách pozorujeme mraveniště a brouky, učíme se je poznávat a pojmenovat.	1,2
S hlavou v oblacích	Kreslíme, modelujeme ptačí hnízdo s mláďaty. V zimě pozorujeme stopy ptáků na sněhu.	1,2,6 1,2
Ptačí tajemství	Sledujeme, kdy k nám přilétají různé druhy tažných ptáků, zjišťujeme, kdy a kam odlétají.	1,2,3
Naše květiny	Pečujeme o květiny – pěstujeme, přesazujeme, zaléváme. Z květin si vytváříme hezké životní	1,2,6 1,2,6

	prostředí	
Jak se budí semínko	Pozorujeme klíček semínek. Kreslíme na proužek papíru film na téma Jak rostou naše sazeničky. Podle pohádky Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko vymýšlíme zaklínadlo.	2,6 1,2,6 2,3,4,6
Záhady pod kameny	Hrajeme (pexesa, kvarteta) s náměty živočichů a rostlin	1,2,4

Za dobrodružstvím přírody	Soutěžíme ve vymýšlení názvů rostlin nebo zvířat začínajících určenými písmeny abecedy	1,2,5
Práva zvířat	V dubnu, Měsíci ptactva, přemýšlíme, co znamenají ptáci v našem životě a jak se o ně starat, v knížkách hledáme informace o právě přilétajících druhích Při vycházkách do lesa nasloucháme zvukům přírody, určujeme původce zvuků, tříbíme své smysly, pátráme polesních produktech, které nás živí	1,2,5,6 1,6
Naši kamarádi zvířata	Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastní zkušenosti vysvětlujeme, jakou péči vyžadují Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavujeme	1,6 2,4,6
Portrét zvířete, zvířata a jejich mláďata	Na vycházkách do polí a lesů, k rybníku...poznáváme, kteří živočichové žijí volně v našem okolí	1,3,4

Roční období

Příroda a my (náměty pro všechna roční období)	Besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty Čteme si o přírodě a jejich proměnách Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je	1,2 1,3 1,3
Jaro	Na vycházce pozorujeme jarní práce na poli a v zahradě Kreslíme první jarní květiny Kreslíme mláďata domácích zvířat	1,3 1,6 1,6

Chráníme si své životní prostředí

Den Země	Při vycházkách do okolí školy a bydliště pozorujeme čistotu a úpravu okolí, působení výfukových plynů na stromy atd. Pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy a družiny	1,3,5 5,6
----------	---	--------------

Co do přírody nepatří	Při vycházce do přírody si všímáme všeho, čím ji poškozují činnost člověka	4,6
Hrnečku, vař	Při výletu do přírody poznáváme lesní plody Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě	1,2 1,6
	Lisujeme rostliny, které rostou na našich lukách, a tvoříme z nich herbáře	1,6
	Kreslíme, modelujeme prehistorické zvíře podle své fantazie	1,6

5. Člověk a jeho zdraví

Pečujeme o své zdraví, co nám prospívá – co nám škodí

Naše tělo – kouzla pro zdraví	Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu	1,3
	Zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat	5,6
	Nakreslené a vystřihané papírové panáčky oblékáme podle ročních období	1,3
Čistota půl zdraví	Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, oděvu, kapesníky)	3,5,6
	Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu	1,4,5
	Ujasňujeme si hygienické zásady při nachlazení, použití WC, stolování	1,2,3
Náš zdravý jídelníček	Kreslíme ovoce a zeleninu	1,3,6
	Soutěžíme ve smyslovém poznávání zeleniny, ovoce, koření, potravin	1,3
Poznáváme houby	Na výstavě hub besedujeme s mykologem	1,3
	Na vycházkách do přírody si ověřujeme své znalosti hub a zjišťujeme, jak nezeměnit jedlé za jedovaté	1,5
Chci být zdravý	Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky	1,2,3
	Učíme se ošetřovat jednoduché zranění	1,2
Co nás může ohrozit	Předvádíme, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích apod., abychom se vyhnuli úrazu	1,4
	Poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny	1,2,6
Už vím jak – den bez úrazu	Ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé...)	1,3,5
	Učíme se telefonovat – oznámíme úraz, přivoláme pomoc	1,4

Chodíme ven každý den

Každodenní pobyt venku	Denně chodíme do přírody, na školní hřiště apod. Pořádáme jednoduché soutěže s míčem či se švihadlem	5,6 6
Otužilci	Při pobytu venku hrajeme pohybové hry, cvičíme, zpíváme	6
Zimní radovánky	Při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat na sněhu Závodíme v hodu sněhovou koulí na cíl Kreslíme do sněhu, do sněhové plochy vyšlapáváme jednoduché obrázky	3,5,6 6 6
Míčové hry	Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování	6